

# EL NOSTRE TREBALL AL PARTIT COMUNISTA <sup>1</sup> Lev Trotski

20 de març de 1939

---

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: "Nuestro trabajo en el Partido Comunista", en, *Escritos*, Tom X, Volum 2, Editorial Pluma, Bogotà, 1976, pp. 341-354.

---

La discussió s'obrí amb la lectura dels següents extractes de dues lletres.

### *Lletra de Trotski*

“La seua lletra i la discussió amb dues camarades de Nova York que vingueren a veure'm m'indiquen novament que el nostre treball dins del Partit Comunista és força pobre. No hi ha cap tipus de connexió i es nota un cert fatalisme al respecte: “Som massa febles; no comptem amb suficients forces per a començar una acció sistemàtica, etcètera.

Em sembla absolutament fals, perillós, gairebé diríem criminal. La meua opinió és que hem de fer un registre de tots els camarades que han vingut del Partit Comunista en els darrers dos o tres anys, d'aquells que tenen connexions personals amb els stalinistes, etcètera, i organitzar petites discussions amb ells, no de caràcter general sinó pràctic i àdhuc individual; elaborar alguns plans molt concrets i tornar a discutir la qüestió després d'una setmana o una mica més de temps. Sobre la base d'aquest treball preparatori es podrà formar una comissió amb aqueix propòsit.

La fi de la tragèdia espanyola, les revelacions sobre les activitats dels stalinistes a Espanya i articles com l'excel·lent correspondència de Terence Phelan a París inevitablement produiran alguna desintegració en els rengles stalinistes. Hem d'estar allí per tal d'observar aquests processos i utilitzar les oportunitats que es presenten. És la tasca més important del partit en aquest període.”

### *Lletra a Trotski*

“He llegit la seua lletra amb molta atenció i he discutit el seu contingut amb diversos camarades. S'han fet alguns intents en relació al PC, però de caràcter local; estan lluny, molt lluny, de constituir organitzativament la primera tasca del partit. Un camarada molt actiu i intel·ligent ha considerat força bons els seus suggeriments i ha estimat que podrien conduir-nos a l'èxit. Altres camarades de major nivell partidari no s'han mostrat tan segurs.

Els seus dubtes poden plantejar-se així: els militants del PC en el seu conjunt no tenen més d'un any o any i mig d'antiguitat. Aquests militants no han entrat al partit per a lluitar per l'establiment del comunisme sinó a fi d'estar en millors

condicions per a lluitar per la democràcia capitalista. L'experiència dels nostres camarades que estan en contacte amb la base del PC en moltes bandes del país mostra que aquests militants parlen un llenguatge enterament diferent del nostre. Quan parlem de política amb ells, simplement no saben a què ens referim. En relació amb açò, m'he assabentat per un íntim amic meu que viu a Califòrnia, un artista que simpatitza amb nosaltres però no milita en el partit, que el PC està desenvolupant una intensa activitat entre els cercles universitaris de Califòrnia, i assoleix un gran èxit només sobre la base que lluita per la democràcia. Els companys que recluten són gent coneguda en la universitat com a liberals, creients en la democràcia, que fins i tot consideren molt radical *Nation*; i no han canviat ni un àpex les seues creences. El PC s'ha apropat a ells. A més, l'activitat dels membres del PC és d'un nivell increïblement baix. No estan mínimament ensinistrats en la lluita de classes sinó simplement amarrats a la maquinària bèl·lica. Si aquesta gent deixa el PC, com ja ho han fet milers de persones, no vindran cap a nosaltres sinó que es convertiran en apàtics o seran material per als feixistes. El treball en el PC és extremadament difícil perquè la militància està atomitzada (el pol oposat a la centralització de la direcció); no hi ha possibilitats que els militants es reunisquen i discutisquen en una escala més àmplia que la d'una petita branca o unitat.

Tots els camarades estan d'acord en què sabem molt poc sobre la composició del PC i d'allò que hi ocorre i accepten que podríem fer molt més. He proposat que s'establisca un treball organitzatiu a escala nacional i un dels camarades de major nivell ha preguntat com es realitzaria aqueixa tasca.

Naturalment, el problema d'esmicolar l'organització i descobrir inicialment què hi succeeix m'interessa vivament, però hi ha molts camarades millor capacitats que jo per a fer aqueix treball.

Sí, hi ha un xic d'escepticisme entre alguns companys. Quan he afirmat que era inevitable una escissió en el PC i que la mateixa no faria sinó ajudar a educar en cert grau la gent que roman, encara que siga un curt temps, en les seues files (inclús el *Daily Worker* utilitza posicions socialistes en alguna mesura) han estat d'acord en què hi ha una contradicció en la seua ideologia però han opinat que difícilment ens afavorisca.

Una curiosa observació: alguns dels membres que han estat entre els primers militants en el tercer període són en l'actualitat dins del PC devots adherents de Roosevelt. Escolten els seus discursos per ràdio com si parlés Déu Pare. No són cíncics; són realment simpatitzants de Roosevelt. Què es pot fer amb gent com aqueixa?"

*Trotsky*: Em sembla que aquestes dues lletres són una introducció suficient perquè els camarades expressen les seues opinions sobre la possibilitat de treballar dins del partit stalinista.

*O'Brien*: Podria agregar-hi alguna cosa sobre les relacions dels nostres militants amb els stalinistes a partir de les meues experiències mentre estava en l'*Appeal*

de Nova York. Rebiem queixes cada vegada que publicàvem articles contra els stalinistes. Els camarades solien escriure'ns dient-nos que estàvem tractant de construir un partit de masses i que hauríem de fer del nostre periòdic un periòdic de masses, sense fixar-nos constantment en el partit stalinista. Per a ells, fixar-se en els treballadors significa no fixar-se en el partit stalinista. No obstant, cada vegada que els mateixos camarades escrivien per a l'*Appeal*, les realitats del treball partidari els exigien expressar-se contra els stalinistes. Altres camarades que es queixaven dels atacs al PC, quan se'ls demanaven propostes concretes, només suggerien més atacs.

Les seues objeccions es basaven, em sembla, en la quantitat del material antistalinista. Certament, un repàs del *Socialist Appeal* mostra que el seixanta per cent dels articles són contra el Partit Comunista. Però el treball sembla massa difús, com disparar al cel. Allò que necessitem és un pla concret i un apropament conseqüent cap als stalinistes.

Crec que, en la tasca d'apropar-nos als militants del PC, hem de tenir en compte l'anàlisi que vostè fa en la seua lletra. Hem d'ocupar-nos d'allò més important; si la militància del PC està interessada únicament en "preservar la democràcia" hem de tractar la qüestió en aqueix sentit. Si som seriosos quan afirmem que desitgem influir en l'*actual* militància del PC, hem d'estar disposats a intentar la tasca d'educar-los perquè tinguen un punt de vista revolucionari. No podem parlar-li a la *nova* base stalinista a partir d'una premissa revolucionària; tampoc podem esperar que estiguen familiaritzats amb la història de la Komintern.

Jo suggeriria per a aquest moment una columna definida, dirigida per alguna persona que servisca per a aqueixa tasca específica, que aparega una o dues vegades per setmana si és necessari insistint en dos o tres punts fonamentals i treballar intensament sobre ells totes les setmanes. La nostra campanya antistalinista, encara que siga concreta a escala local, a escala nacional és incomprendible per a la base del PC. Per descomptat, junt amb la premsa hem de portar a terme dins del PC un treball organitzatiu.

*Lankin:* Crec que l'única forma d'esbrinar realment què està succeint al PC és, efectivament, manant gent a treballar-hi per un cert temps i donar-los tasques especials; ha de tractar-se de gent qualificada. Crec, i així ho he sostingut durant molt de temps, que en allò tocant a guanyar vertaderament militants, poc és el que podem esperar del treball amb aqueixa organització. Hi ha pocs elements revolucionaris al PC. Quasi tots ells, afiliats al partit abans que Hitler arribés al poder, han travessat el tercer període i ara accepten la nova línia, són absolutament inútils i deshonestos. Ningú pot haver acceptat de bona fe el tercer període i actualment la nova línia. Els elements nous, que s'han unit al partit després del tercer període, no són revolucionaris, però existeix per a ells certa esperança. Hi ha entre ells una quantitat de treballadors que no han ingressat per una línia revolucionària sinó perquè es tractava del primer contacte amb el moviment radical i perquè estaven interessats en "mantenir la democràcia".

Molts han vingut dels sindicats. Podríem guanyar alguns amb el nostre treball al partit stalinista. Però hem d'enviar-hi gent capacitada perquè romanga només un cert temps.

*Guy:* Estic d'acord amb el que diu el camarada Lankin, la gent enviada allí a treballar, per tal de poder realitzar la seua tasca, hauria d'estar capacitada i ésser completament desconeguda, i això serà força difícil de trobar.

*Cornell:* El que diu el camarada Guy és completament correcte. És molt difícil enviar a treballar dins del PC a camarades capacitats, o a qualsevol dels nostres companys. Els nostres companys són coneguts, distints, i el mer fet d'ésser trotskistes els ha donat alguna reputació. Encara que se'ls enviés a una altra localitat, a l'altra banda del país, els stalinistes també es mouen i no trigarien molt en descobrir-los. Encara que es faça amb considerable sacrifici, la seua activitat al PC tindrà curta vida. Es podria suggerir que deixàrem en el PC als companys que guanyem. Açò també presenta dificultats. El canvi no ocorre de la nit al dia sinó que requereix un lapse considerable. En la mesura en què augmenten els seus dubtes i qüestionaments, es posen més i més en evidència fins que es fan fama de trotskistes inclús abans que ells mateixos ho accepten realment. Es posen en evidència ja abans d'apropar-se a nosaltres. Si, a causa d'alguna afortunada combinació de circumstàncies, això no ocorregués, generalment no estan preparats per a portar a terme un treball tan delicat ni tampoc disposen de condicions polítiques favorables. Si els deixem al PC és molt més probable que es desmoralitzen i abandonen definitivament el moviment abans que guanyen nous militants.

Trobar gent per a enviar allí és tasca difícil, però per descomptat s'ha de fer, i junt amb això cal portar a terme un treball essencial de planificació i direcció, molt curós i alerta.

*O'Brien:* En l'època de la visita del camarada Gould discutírem el projecte de fer circular un butlletí multicopiat o un periòdic dins del mateix PC. Tenen notícies que s'haja fet quelcom en aqueix sentit?

*Trotsky:* No s'ha fet res, segons hem vist en la lletra que acabem de llegir. I alguns creuen que no és possible fer res o que guanyem molts camarades. Aqueixa és també l'opinió de Lankin. Tenim dues tasques relacionades però que al mateix temps han de considerar-se per separat. Una tasca és comprometre, destrossar, aixafar el PC com un obstacle per al nostre moviment. Si tenim èxit, molts vindran a nosaltres. Però ara el Partit Comunista és l'obstacle més important. El primer fou el Partit Socialista, més feble que el comunista. Tractàrem de superar aquest obstacle i ho aconseguírem amb algun èxit. Actualment, el Partit Socialista ja no és un problema per a nosaltres. La Vella Guàrdia és una organització petit burgesa i semiliberal, sense influència directa

en el moviment obrer. I la secció de Norman Thomas agonitza. La tasca es redueix al PC. El que O'Brien ens diu sobre les objeccions de molts camarades (no polemitzar directament entre els militants del PC, millor apropar-se a ells de manera constructiva) significa un apropament anònim. Esperen així evitar la fricció i els colps. Mostra d'aqueixa manera a l'opinió pública que els podem tenir algun temor als stalinistes, implica acceptar que ells són forts i nosaltres dèbils. Aquesta objecció assenyala que els stalinistes són ara la pròxima i més important tanca al nostre camí. I no podem respondre, com fan alguns camarades, que sociològicament no estan constituïts per elements fonamentalment proletaris, i que els pocs que tenen estan desmoralitzats i no els podem guanyar. No és el que diu el camarada Lankin, perquè ell proposa alguna acció dins del partit. En la lletra, els camarades afirmen que ells són escèptics sobre el treball en general. La primer tasca és comprometre aquest partit als ulls del treballadors. La segona guanyar tants militants com siga possible.

En el seu discurs davant del Divuitè Congrés del PCUS Manuilski afirmà que el Partit Comunista Nord-americà tenia vint mil afiliats i que ara té noranta mil. No estic segur que la xifra siga correcta, però és possible que en l'actualitat l'arredonisquen. Quants treballadors tenen? No ho sé. Per aquesta lletra i per la nostra discussió amb els camarades ens assabentem que el creixement dels stalinistes es deu a l'ingrés d'elements petit burgesos. Segurament és cert que la gran majoria són petit burgesos, però jo els pregunte als nostres camarades sobre la seua influència en els sindicats. En la CIO són molt influents; d'on ve aquesta influència, de la base o de la direcció? Sabem que els lovestonistes tenen influència en la direcció, a través de connexions personals, etcètera. Què passa amb els stalinistes? Es tracta de la influència dels militants de base o dels quadres de direcció? No conec la resposta. Han organitzat nuclis en els sindicats? Són nombrosos? Tenen reunions i accepten instruccions del partit? Creure que la influència dels stalinistes es dona en un doble sentit, en certa manera a través de capes de treballadors i en major grau a través del seu aparell, és una simple hipòtesi. Disposen d'un aparell poderós, amb xarlatans ensinistrats que resulten de summa utilitat per a altres xarlatans menys educats. La combinació és completament natural. Però, al mateix temps, ¿aquest aparell burocràtic no té una base entre els militants? Han de tenir algun suport en les masses. D'ésser així, es demostra que entre els noranta mil afiliats hi ha molts milers d'obrers i un nombre suficient d'obrers influents. ¿Tenim un mapa dels sindicats i de la influència dels stalinistes en ells? Hem de tenir-lo amb estadístiques, característiques, etcètera de tots els *sindicats*, a escala nacional i local. No podem combatre un enemic sense un reconeixement previ. Hem de penetrar i tenir més llocs en els sindicats, hem de penetrar al Partit Comunista. Els sindicats són, si fa o no fa, democràtics i nosaltres estem millor capacitats per a treballar-hi. Hem de generalitzar, analitzar, resumir i concretar tota la informació de què disposem i crear un mapa dels sindicats i de la influència dels stalinistes, perquè el moviment sindical és per a nosaltres el terreny més

important. Allí els stalinistes entren en directa col·lisió amb els interessos dels sindicats. Ho hem vist en el Sindicat de l'Automòbil i en els altres. I, com diu el camarada O'Brien, la nostra crítica és correcta però massa abstracta. No pot arribar al treballador de base del sindicat. La nostra crítica es basa en les nostres concepcions generals, no en la pròpia experiència dels treballadors. No podem fer-ho perquè no disposem d'informació, perquè no fem res per tal d'aconseguir-la. Suposem per un moment que tota la influència dels stalinistes en els sindicats no ve dels treballadors sinó del seu aparell, compost d'elements petit burgesos i buròcrates. És absolutament exagerat, impossible, però de moment acceptem aquesta impressió, que confirmaria l'opinió que no podem guanyar molts militants. Però inclús en aqueix cas, hauríem d'apropar-nos als treballadors dels sindicats a fi de comprometre i trencar aqueix aparell. No és un aparell homogeni. Està format per Jimmy Higgings, buròcrates i xarlatans.

El PC té també Jimmy Higgings honestos i abnegats.

El camarada Lankin diu que la gent que ha passat per l'experiència del tercer període i ara per la nova orientació està absolutament desmoralitzada i no és de gran valor. Els buròcrates sí, però els treballadors no, ni tan sols la majoria. En el tercer període patiren una sèrie de derrotes i sentiren la necessitat de canviar la política. El mateix passà a França. Llavors la Komintern proposà un nou camí; els dirigents els digueren que s'havia tractat d'una maniobra. Aqueixos treballadors no estaven educats i tenien una idea força confusa sobre el valor d'una maniobra. Sabien que els bolxevics havien utilitzat maniobres reeixidament. La cosa empitjorà amb els anys. Es sentiren cada vegada més enredats i no pogueren trobar una sortida. Han travessat una crisi moral. Un treballador que és despertat per una organització li està agraït i no li és fàcil trencar amb d'ella, especialment si no pot trobar un nou camí. El considerem perdut massa prematurament. No és correcte.

Repetisc que ha d'haver-hi oposició a la burocràcia dirigent. Aquesta és omnipotent i els funcionaris modestos han de sentir que no es tracta d'una organització de camarades. Aquest ha d'ésser un dels motius de fricció en l'organització. Hem de trobar la dona que neteja els pisos de l'organització i els que estan un xic més amunt, i començar amb ells.

D'altra banda, hi ha contradiccions polítiques en l'aparell; hi ha dos tipus d'elements importants i semimportants. Els dirigents (una part almenys) tenen l'educació "cosmopolita" de la cultura stalinista i estan disposats a traïr tot per ella. Són la minoria activa, influent i absolutament viciada de l'aparell. Però hi ha altres. En aquest gran partit és inevitable que hi haja pocavergonyes nous (ianquis) en compte d'"internacionals". Són honestos ianquis, devots de Roosevelt, de la democràcia, etcètera. Si la Unió Soviètica marxa junt amb Estats Units, aquestes dues parts de la burocràcia poden romandre juntes i mantenir un cert tipus d'amistat que reflectirà l'amistat entre Roosevelt i Stalin, i es reflectirà en el mateix Partit Comunista. Però si la política de Roosevelt i la Unió Soviètica s'oposen, hi haurà fricció en el mateix aparell. Possiblement

s'estiga desenvolupant ara, però no en sabem res. Si en el moment adequat els podem plantejar clarament el problema als militants o a una publicació i sabem què està succeint, llavors podem projectar una ruptura.

Crec que hauríem d'organitzar un cens de tots els camarades del partit que tinguen coneixements o connexions amb la gent i els procediments del PC o els seus nuclis sindicals, a nivell local i internacional; després convocar-los i discutir allò que sàpien i el material de què disposen, donar-los dos o tres dies per a completar la informació, perquè en molts casos és probable que hagen abandonat les seues relacions (poden establir-les novament). Després caldrà convocar aquests camarades i discutir plans concrets. Se'ls aconsella que veguen una determinada persona o que envien un germà o germana per a veure'l. S'elaboren mitjans elementals i pràctics d'aproximació. En poc de temps es pot establir una organització que haurà d'efectuar dos tipus de treball: un, molt delicat i il·legal, que només ha d'organitzar-se a partir de la direcció, localment i internacional, en estreta relació amb la base; i un altre de penetració general als rengles stalinistes. El company Cornell diu que els camarades es desmoralitzen si se'ls deixa treballant dins del PC. Això és perquè estan aïllats. És molt difícil treballar en una atmosfera de mentides i falsedats. Si la seua tasca se sistematitza i tenen reunions regulars amb el comitè, si se'ls dóna l'ajuda i comprensió necessàries per a solucionar els seus problemes, i àdhuc se'ls soluciona reeixidament, no hi haurà desmoralització. Hem de rebutjar el fatalisme sociològic, començar el treball polític i organitzar-lo a escala local i nacional.

*Lankin:* M'agradaria agregar quelcom al que ja he expressat. Quan he dit que havíem de manar camarades capacitats al PC, no he volgut dir que calia manar a la direcció. Crec que per a realitzar aquest treball és prou d'enviar alguns companys de base molt desperts, que entenguen i puguem explicar el nostre programa i treballar davall un comitè. Hi ha, a més, moltes maneres d'unir-se al PC: a través de les organitzacions fraternals, perquè ací no se'ls dóna un tercer grau, a través dels clubs, o d'un sindicat. Alguns que no siguen coneguts poden inclús unir-se directament al partit. A molts d'aquells que adhereixen a les organitzacions fraternals del PC se'ls invita a afiliar-se.

Vostès han plantejat una altra qüestió: han preguntat si els stalinistes tenen realment influència en la base o en la direcció. Crec que el gros de la influència s'exerceix només en la direcció, perquè en molts casos estan en condicions de comprar-la. Quan el PC controla un sindicat, ho fa perquè dóna tot el seu suport a un buròcrata que dins del partit ni tan sols porta un llibre.

*Gray:* Quan estiguí en la Lliga Juvenil Comunista (en un nucli trotskista dins de la mateixa) traïem un periòdic multicopiat durant algunes setmanes. L'efecte d'aquest periòdic resultà notable si es té en compte la seua curta vida, i es pot afirmar que si haguera continuat s'haurien obtingut molts millors resultats que

els assolits. La raó (una de les raons principals) per la que el periòdic deixà de publicar-se fou la manca de guia i direcció per part de la CLA. Els militants del PC llegien realment el periòdic i n'extreien beneficis. Provocà moltes discussions. Si es pogué fer aleshores, es pot fer ara, perquè les posicions són força més clares que no fa cinc anys.

*O'Brien:* En el moment en què discutim el projecte d'un butlletí creguí que no disposàvem de suficient gent al PC per a portar a terme la tasca. A través de la discussió m'adoní que s'hauria de fer des de fora. Però no es féu res.

*Trotsky:* No es féu res. Durant la crisi amb la gent de Norman Thomas un treball així era un lloc comú. Després d'açò, el nou pas és el treball dins del PC. Nosaltres també ho discutírem amb els camarades que estaven ací i l'opinió general fou que s'havia de fer i que es faria. No es féu. No obstant, açò no és un reprotxe. És possible que després d'abandonar el Partit Socialista s'haja creat una organització tancada, satisfeta o descontenta amb si mateixa. Com a pas transitori és comprensible però perillós; podia degenerar en una secta. Aqueix perill fou vençut per l'ingrés al Partit Socialista. Ara cal desenvolupar el nostre treball contra l'obstacle real.

L'opinió dels camarades és interessant: per favor no polemitzen amb els stalinistes. Cal despertar l'opinió dels nostres camarades. Diem sovint que el vertader camp d'activitats és el sindicat, però allí ens trobem la mateixa tasca, els stalinistes.

---

<sup>1</sup> "Esborrany d'actes taquigràfiques, no revisades pels participants, d'una discussió de Trotsky amb una delegació del Socialist Workers Party" [part de la nota de l'edició castellana]